

Pogovor s Francem Beravsom, direktorjem Agencije

Agencija za učinkovito rabo energije

Agencija za učinkovito rabo energije je vladni organ znotraj Ministrstva za gospodarske dejavnosti. Ustanovljena je bila leta 1995 na osnovi Zakona o organizaciji delovnih področij ministrstev RS, ki je bil sprejet leta 1994.

Zakaj Agencija za učinkovito rabo?

Delo, ki ga opravlja naša agencija, bi seveda lahko opravljalo določeno število ljudi znotraj samega Ministrstva za gospodarske dejavnosti. To, da smo organizirani kot agencija, ne pomeni razraščanja birokracije, temveč gre po mojem mnenju bolj za nekakšen imidž države. Tudi druge vlade po svetu se odločajo za podobno organizacijo aparata, ki skrbi za področje energetike. Lahko bi rekli, da je naša osnovna dejavnost pomoč Ministrstvu za gospodarske dejavnosti. Skrbimo za uspešno in stroškovno smiselno uresničevanje programa, ki je bil začrtan v *Resoluciji o strategiji rabe in oskrbe RS z energijo*, ki jo je Državni zbor sprejel januarja 1996. Ta nacionalni program je razdeljen na tale področja: učinkovita raba energije v industriji, učinkovita raba

energije v gospodinjstvih, javnih ustanovah, storitveni dejavnosti in obrti, dalje, učinkovita raba energije v prometu, sočasna proizvodnja toplote in električne energije (kogeneracija) in pa učinkovita raba energije v lokalnih skupnostih (lokalni energetske koncepti). Za vsa ta področja sooblikujemo osnovne politike, oblikujemo programe za izvajanje teh politik, skrbimo za njihovo realizacijo, jih nadzorujemo in vrednotimo. Naša naloga je tudi oblikovanje argumentiranih zahtevkov za sredstva iz državnega proračuna.

Kakšne so specifične zgoraj naštetih področij in kateremu od njih vaša agencija posveča največ pozornosti?

V tem obdobju največjo pozornost posvečamo učinkoviti rabi v **gospodinj-**

stvih. Kar 35 % celotne energije se porabi v sektorju široke rabe, kamor sodijo tudi gospodinjstva. Na tem področju lahko največ naredimo z izobraževanjem, osveščanjem in informiranjem ljudi. Poleg tega smo v letu 1996 namenili 65 milijonov tolarjev za financiranje projekta 'Energetsko svetovanje za občane' in subvencioniranje najrazličnejših ukrepov, ki si jih za učinkovitejšo rabo energije lahko omisli posamezno gospodinjstvo.¹ Specifika tega področja je v tem, da se lahko s sorazmerno majhnim vložkom dosežejo zelo impresivni rezultati, ki pa seveda niso opazni takoj. Zelo smo navdušeni tudi nad velikim interesom ljudi, saj smo v enem samem mesecu servisirali kar 2800 občanov. To nakazuje na dejstvo, da se energetska osveščenost Slovencev izboljšuje.

Naslednje področje, ki mu namenjamo veliko pozornost, je **industrija**. Na tem področju je naše delovanje precej sistematično, začeli pa smo z izobraževanjem energetskih menedžerjev, finančno podporo energetskih pregledov in finančno podporo priprave študij za investicije. V Sloveniji je danes že 160 ustrezno izobraženih energetskih menedžerjev. To so mednarodni projekti, ki jih v veliki meri financira program PHARE. Odziv je bil na prvih dveh seminarjih tako velik, da bomo zdaj v lastni režiji organizirali še tretjega. Ta potencial v znanju bo nedvomno močno koristil naši industriji.

Naslednji sektor, v katerem se po grobih ocenah porabi 32 % celotne energije, je **promet**. To področje je v našem delovanju zaenkrat še siva lisa. Tu še nismo ustvarili nobenih rezultatov, tudi specifičnih programov še ni. Pri reševanju problemov tega sektorja se bomo morali najprej dobro uskladiti z drugimi resorji, predvsem z Ministrstvom za notranje zadeve, Ministrstvom za okolje in prostor in z Ministrstvom za promet. Trenutno je

prenizka cena goriv ena izmed poglobitvenih zagat. Zaradi nje veliko goriva pokupijo tujci, ki se čez mejo pripeljejo le do prve bencinske črpalke. Tudi 'tranzit' čez Slovenijo je velik potrošnik. Tudi to, da v osebnih avtomobilih za volanom največkrat vidimo le eno osebo, ni učinkovito, zato bo tudi tukaj potrebno izobraževanje, predvsem pa osveščanje. Javni prevoz na žalost še ni tako dobro organiziran, da bi nase potegnil dovolj veliko ljudi, tudi načrtna izgradnja kolesarskih stez bi nedvomno popravila položaj. Koristna bi bila tudi sprememba davčne politike; nižje obdavčevanje energetske učinkovitih vozil pa tudi državno subvencioniranje nakupa takšnih vozil. Lahko bi tudi uvedli nalepko – Energetsko učinkovit avto. Kakor koli že, preden se oprimemo katere koli od naštetih možnosti, bomo naredili analizo slovenskega voznega parka – strukturo vozil, njihovo moč, starost in vpliv na okolje ...

Tudi **lokalni energetski koncepti** so stvar, ki jo spodbujamo in jo kanimo v prihodnje še bolj. Energetsko oskrbo je potrebno decentralizirati; vsaka občina oz. kaka druga geografska ali ekonomska enota mora izkoristiti svoje specifikke in energijo pridobivati na zanjo najcenejši, bolje rečeno, najučinkovitejši način. Tiste občine naprimer, ki imajo močno lesno industrijo, bi morale za pridobivanje energije izkoriščati biomaso, tam, kjer je več sonca, fotovoltaike ali pa sončne kolektorje za toplo vodo ... Te projekte lahko država le spodbuja, načrtovati pa jih morajo posamezne občine same. Podobno je tudi v **kmetijstvu**. Evropski trend so energetsko neodvisne kmetije. Je pa to seveda stvar prihodnosti. Zelo velik potencial so **kogeneracije**, to je vzporedno pridobivanje toplote in električne energije. Velik potencial imata tekstilna in farmacevtska industrija, tudi hotelski kompleksi. Projektov na tem področju je pre-

cej, še največji problem pa zakonodaja, ki še ni definirala razmerij med neodvisnimi proizvajalci električne energije in centralnim sistemom elektrodistribucije. Zaviralni dejavnik sta tudi visoka cena začetne investicije in prenizka cena električne energije.

Namenja država učinkoviti rabi dovolj denarja?

Glede nacionalnega programa imamo nekoliko bolj ambiciozne načrte. Bistveno večje rezultate bi dosegli, če bi država dosedanja sredstva podvojila (letos je država za učinkovito rabo namenila dobrih 400 milijonov tolarjev). To je naš argumentiran interes, lahko bi rekli tudi želja. Pričakujemo pa vsaj to, da bodo sredstva zadostovala za izvedbo doslej načrtanih programov. Željo po večjem proračunu lahko utemeljim s tem, da je zanimanje za učinkovito rabo energije pri posameznikih in institucijah močno presešlo naša pričakovanja. Z več denarja bi

lahko ustregli več posameznikom in institucijam, to pa bi bila z ekonomskega vidika dobra računica tudi za državo. Ko smo že pri denarju, naj omenim še to, da smo bili deležni velike podpore iz programov PHARE, SYNERGY in ECOS/OUVERTURE. Skupna vrednost teh mednarodnih projektov, izvedenih v letih 1993–1995, je znašala kar 7,2 milijona ekujev.

Iztok Stržinar

OPOMBA

¹ Več o tem v prispevku *Učinkovita raba energije v gospodinjstvih*.